

SAHİPSİZ VE BAŞIBOŞ KÖPEK SORUNU RAPORU

YAŞANABİLİR ŞEHİR PLATFORMU

2022 SAHİPSİZ VE BAŞIBOŞ KÖPEK SORUNU RAPORU

Yaşanabilir Şehir Platformu; 2016 Yılında, Ankara'da faaliyet gösteren Sivil Toplum Kuruluşları tarafından kurulmuştur.

Amacımız; Şehirlerimizde insan hayatını olumsuz etkileyen sorunların çözümü ve insanın insanca yaşayabileceği daha yaşanabilir şehirler oluşturulmasına katkı sağlamak için çalışmaktır.

Önceki yıllarda özelde Ankara'da müstehcen resimli fuhuşa teşvik etmek amacıyla birtakım kişiler tarafından sokaklara atılan müstehcen fuhuş kartlarının temizlenmesi için kamuoyu oluşturma ve mevzuat çalışması yapılmış ve sorun TCK 227. maddesine bir fıkra eklenerek çözülmüştür.

Bu defa; çocuk ölüm ve yaralanmaları ile kamuoyunun gündeminde olan ve basında çok sık olarak yer alan, sokaklarda başıboş yaşayan, sahipsiz köpeklerin sebep olduğu zararları incelemek, bir rapor hazırlamak ve sivil toplum kuruluşları olarak çözüm önerisinde bulunmak üzere toplandık.

Yaşanabilir Şehir Platformu Genel Kurulu tarafından Hukukçu, Sağlıkçı, Veteriner, İnsan Hakları Aktivisti, Ev Hanımı ve Eğitimcinin yer aldığı 11 kişiden oluşan bir araştırma ve raporlama komisyonu kurulmuştur. Rapor hazırlandıktan sonra çözüm önerimizle birlikte yetkililere sunma ve kamuoyu ile paylaşma kararı alınmıştır.

Bu araştırma ve raporlama çalışması tamamlanmıştır. Bu çalışma bize durumun tahmin edilenden çok daha vahim boyutları olduğunu göstermiştir. Basında yer alan haberlere göre 2022 yılında doğrudan başıboş köpek saldırısı veya sebep oldukları trafik kazalarında 33 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

Şehirlerin güvenliği, insan hayatı, insanın vücut bütünlüğü, mal varlığı, güvenli şehir hayatı ve yaban hayatı, çevre, turizm ve Türkiye'nin imajının büyük bir risk altında olduğu görülmüştür. Bilhassa çocuklarımızın güvenle büyüme, oyun oynama, maddi ve manevi varlığını geliştirme özgürlüğünün olmadığı, tehlike altında olduğu esfle tespit edilmiştir.

Anayasanın Devletin temel amaç ve görevleri başlıklı 5 inci maddesi "*Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.*" şeklinde düzenlenmiştir.

Yaşanabilir Şehir Platformu olarak acilen başıboş sahipsiz köpeklerin sokaklardan toplanması ve barınaklara veya özel koruma yerlerine yerleştirilmesini ve yetkililer tarafından gerekli tüm tedbirlerin alınmasını talep ediyoruz.

Bunun için öncelikle 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu 6 ncı maddesinin 4 üncü fıkrasının değiştirilmesi, sokaklardaki sahipsiz başıboş köpeklerin tümünün toplanılarak adı ne olursa olsun köpek bakım yerlerine alınması, sokakların kurtarılması gerekmektedir.

Saygılarımızla.

Yaşanabilir Şehir Platformu Dönem Sözcüsü

Av. Zeynep ŞEN SAYIMLAR

TÜRKİYE DE SOKAKLARDA YAŞAYAN SAHİPSİZ VE BAŞIBOŞ KÖPEK SORUNU!

Başiboş Köpek Kavramı

Başiboş Köpek; başiboş dolaşan, doğrudan kontrol altında olmayan, tasmamız, herhangi bir bölgede veya kendisini besleyen sahibinin kaldığı bir yerde bulunmayan köpek demektir. Bu hem sahipli hem sahipsiz başiboş köpekleri kapsamakta olup, köpeğin bir sahibi ya da koruyucusu olup olmamasının önemi yoktur.

Mevcut Durum

Türkiye’de hayvanların rahat yaşamlarını ve hayvanlara iyi ve uygun muamele edilmesini temin etmek, hayvanların acı, ıstırap ve eziyet çekmelerine karşı en iyi şekilde korunmalarını, her türlü mağduriyetlerinin önlenmesini sağlamak amacıyla 2004 yılında 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu kabul edilmiştir. Bu Kanunun ardından 2006 yılında Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği çıkarılmıştır. Ayrıca 5199 sayılı Kanunda 2021 yılında bazı değişikliklere gidilmiştir. Türkiye’de yapılan bu düzenlemelerle sahipsiz köpeklerle ilgili sorumluluk belediyelere verilmiş bulunmaktadır. Ancak 5199 Sayılı Kanun’un 6. maddesi ile başiboş sahipsiz köpeklerin yetkililer tarafından bakımı yapıldıktan sonra öncelikle alındıkları yere bırakılmasına ilişkin hükümler sorunların kaynağını teşkil etmektedir. Var olan hukuki düzenlemeler sahipsiz başiboş köpeklerin de yararına olmadığı gibi insanlar, çevre ve diğer canlılar için de tehlikeler ve sorunlar yumağı oluşturmaktadır.

Sayıştay’ın Değerlendirmesi: ‘Çankaya Belediyesi 2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu’nda; “Sahipsiz sokak hayvanları sorunuyla baş etmede artan köpek popülasyonunun dengelenmesi, mevcut kanundaki eksikliklerin (alındığı ortama bırakılması yerine kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içinde uygun ortama bırakılması gibi) giderilmesi gerektiği müşahade edilmiştir. Sahipsiz sokak hayvanlarının korunması kadar aynı çevrede yaşayan halkın da başiboş sürü halinde gezen hayvanların saldırısından korunmaya, can güvenliği ve huzur içinde yaşamaya hakkı bulunmaktadır. Bu mücadelede gerek Bakanlık gerekse büyükşehir ve ilçe belediyeler arasında karşılıklı iletişim, iş birliği ve koordinasyona dayalı daha etkin bir yöntem geliştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılarak, uygulamaya konulması gerektiği düşünülmektedir.” şeklinde görüş belirtmiştir.

Danıştay’ın Kararı: Danıştay Sekizinci Daire Başkanlığı, 12.03.2021 tarih ve E: 2020/7528, K: 2021/1532 sayılı kararında, “belediyelerin görevinin, sokak köpeklerinin gerekli bakım ve kontrollerini yaptıktan sonra alındıkları ortama bırakılmaları ile sona ermeyeceği” hususuna değinerek idareye bu konuda sorumluluk yüklemiştir.

Bakanlık Genelgesi: Keza Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’nın 27.12.2021 tarihli ve 2021/24 sayılı Genelgesi’nde, “Sahipsiz ve tehlike arz eden hayvanların sebep olduğu ve insan yaşamını tehdit eden üzücü hadiselerin tekrar yaşanmaması ve vatandaşlarımızın, bilhassa çocuklarımızın can güvenliğinin temini amacıyla Genelgedeki tedbirlerin uygulanmasında herhangi bir aksaklığa mahal verilmemesi hususunda Belediyelerin dikkati çekilmiştir.

Ancak 5199 Sayılı Kanun’un 6 ncı maddesinin 4 üncü fıkrası, karşısında bu Genelgenin sorunu çözüme yönünde etkili uygulanmasının mümkün olmadığı görülmektedir.

Sahipsiz köpeklerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Tokat milletvekili Özlem ZENGİN, medyada yer alan bir beyanatında “Eğer kısırlaştırılma yapılmazsa; 10 yıl içinde köpeklerle ilgili nüfusun 60 milyona ulaşması bekleniyor.” şeklinde bir açıklamada bulunmuştur.¹ Sahipsiz köpekler ağır sokak koşullarında, insanların arasında yaşam savaşı vermektedir. Bu durumun nedeni ise insan nüfusu

¹ Kaynak: <https://medyascope.tv/2021/02/03/akp-grup-baskanvekili-ozlem-zengin-hayvan-haklari-yasa-teklifinin-iki-hafta-icinde-tbmmye-sunulacagini-soyledi-ayni-evde-ucten-fazla-kopek-bulunmasi-yasaklanacak/>
Yaşanabilir Şehir Platformu 2022 Sahipsiz ve Başiboş Köpek Sorunu Raporu

içerisinde sayılarının artması ve buna bağlı olarak kaynakların azalmasıdır. Sokaklar, başıboş sahihsiz köpeklerin doğasına uygun yaşamasına da elverişli değildir.

Bazı kentlerde sahihsiz köpek sayısı ilçe nüfuslarını bile geçmiş bulunmaktadır. 2017 verilerine göre, İzmir'de sahihsiz köpek sayısı 500 bine ulaşarak kentin en kalabalık olan Buca ilçesinin nüfusunu bile geçmiş durumdadır.

Sahihsiz ve başıboş köpekler çok ağır sokak koşullarında hayatta kalma mücadelesi verirken kendilerinin, sahipli köpeklerin, kedilerin, evcil-yabani diğer hayvanların ve doğanın zarar görmesine neden olmaktadır.

İnsanlar açısından ise, Anayasa ile koruma altına alınan sağlık, güvenlik, maddi varlığını koruma, yaşama hakları gibi insan haklarını tehlikeye atmaktadır.

Sahihsiz köpeklerin sayısı hızlı bir şekilde artmaya devam etmekte, bununla paralel olarak köpek saldırıları da büyük artış göstermektedir.

Belediyeler 5199 sayılı Kanun gereği başıboş sokak köpekleri ile ilgili besleme dışında bir şey yapamadıklarını, aldıkları yere bırakmak zorunda olduklarını ifade etmekte, ancak bu uygulama ile problem şiddetini artırmaya devam etmektedir.

Kamu politikası oluşturulması beklenen problemin hükümet, siyasi partiler, belediyeler, sivil toplum kuruluşları, medya, toplum ve sahihsiz köpek saldırılarından doğrudan ya da dolaylı zarar görenler gibi pek çok tarafı bulunmaktadır.

Sahihsiz köpek saldırıları nedeniyle ölen kişilerin yakınları veya yaralanan kişiler ilgili belediyeye karşı dava açmakta ve davalarda hizmet kusuru nedeniyle maddi-manevi tazminat kararları verilmektedir.

Danıştay'ın almış olduğu karara göre Valilik ve Belediye birlikte bu tazminatlardan sorumludurlar. Danıştay 8inci Dairesi, sokak köpekleri tarafından bir vatandaşın ısırılmasında, ilçe belediyesinin yanı sıra büyükşehir belediyesi ile valiliğin de sorumlu olduğuna hükmetmiştir. Fatih Boğaz, Konya Karatay'da başıboş sokak köpeklerinin saldırısına uğradı. İlçe belediyesini dava etti. İdare mahkemesi belediyenin 3 bin TL tazminat ödemesine karar verdi. Belediye konuyu Danıştay'a taşıdı. Yüksek mahkeme "Valilik ve büyükşehir belediyesi de sorumludur" demiştir.

Kaynak:<https://www.trthaber.com/haber/gundem/danistay-kopek-saldirisinda-valilik-ve-belediyeler-sorumlu-592471.ht>

Yaşanabilir Şehir Platformu 2022 Sahihsiz ve Başıboş Köpek Sorunu Raporu

DÜNYADA VE GELİŞMİŞ ÜLKELERDE DURUM

Gelişmiş Medeni Ülkelerde Sokaklarda Başboş Sahipsiz Köpek Bulunmamaktadır. Bu Gerçek Uygarlık Göstergesi Olarak Görülmektedir.

AB üye ülkelerinden örnekleme yoluyla incelenen; Almanya, Belçika, Danimarka, Hollanda ve İsveç'te sahipsiz köpek sorunu bulunmamaktadır. Bu ülkelerde sahipsiz köpekler toplanmakta ve bakımevlerine yerleştirilmektedir. Ayrıca bu ülkelerde köpeklerin sokağa atılmasını engellemek için zorunlu kayıt sistemi uygulanmaktadır. Bu sistem sayesinde köpekler, takılan mikroçip veya dövme aracılığıyla tanımlanmaktadır.

Almanya'da sahipsiz köpekler toplanarak bakımevlerine yerleştirilmektedir. Bakımevlerinde gerekli sağlık kontrolleri, aşıları ve bakımları yapılan köpeklerin sahiplenilmesi sağlanmaktadır. Sahiplendirilen köpekler sahiplerine teslim edilmekte, sahiplendirilemeyen köpekler ise bakımevlerinde bakılmaktadır. Bakımevlerinde hayvanların %80'i en fazla 6 ay içinde sahiplendirilmektedir. Ülkede hayvan satılan dükkânlar (pet shop) bulunmadığı için sahiplenme bakımevlerinden yapılmaktadır. Almanya'da bakımevlerinin %25'i belediye, %75'i ise hayvan sever bağışçılar sayesinde ayakta durmaktadır.

Fransa'da ise kentlerde sahipsiz köpek bulunmamaktadır. Fransa'da sahipsiz ya da kaybolan köpekler bir zaman geçici olarak geçici bakım evlerinde tutulmaktadır. Bu sürenin sonunda köpek hala sahiplendirilmemişse, veteriner hekimler aracılığıyla uyutma işlemi uygulanmaktadır. Fransa'da sokağa terk edilen hayvanlara sahip çıkmada sivil toplum kuruluşlarının çok önemli rolü bulunmaktadır. Ülkede hayvan bakımevleri, belediyeler tarafından değil, hayvan severlerin kurduğu dernekler tarafından işletilmektedir. Bazı derneklere bağlı bakımevlerinin masrafları tamamen gönüllülerin çabaları ve bağışlarla karşılanmaktadır.

İngiltere'de 2005 yılında çıkarılan kanunla sahipsiz köpeklerin toplanmasının sorumluluğu yerel otoritelere verilmiştir. Yerel otoriteler tarafından toplanan köpekler, 7 gün boyunca bakımevlerinde tutulmaktadır. Bu süre içerisinde sahiplendirilemeyen köpekler hayvan refahı kuruluşlarına gönderilmekte ya da uyutma işlemi uygulanmaktadır. Ülkede sahipsiz köpeklerin sayısını kontrol altına almak için kısırlaştırma yöntemi de uygulanmaktadır.

ABD'de eyaletlerde Belediye kanunları gereğince kamu sağlığını tehdit eden sahipsiz köpekler uyutulmaktadır. WSPA International'a göre ABD'de 89,7 milyon köpek bulunmaktadır. Ancak bu köpekler sokaklarda değil bakımevlerinde tutulmaktadır. Bakımevlerindeki köpekler sahiplendirilememesi halinde uyutulmaktadır. ABD'de genel olarak her yıl 3-4 milyon köpek bakımevlerinde uyutulmaktadır.

Avrupa'da ve Amerika'da sokaklarda, sahihsiz ve tasmaşız tek bir tane başıboş köpek bulunmamaktadır.

Ülke	Sıfır başıboş köpek politikası	Ötenazi yasal	Kısırlaştır, sokağa bırak metodu	Kim sorumlu?	Başıboş köpek nüfusu artıyor mu, azalıyor mu?
İsveç	Evet	Evet	Hayır	STK	Yok
Finlandiya	Evet	Evet	Hayır	STK	Yok
Norveç	Evet	Evet	Hayır	STK	Yok
İsveç	Evet	Evet	Hayır	STK	Yok
İngiltere	Evet	Evet	Hayır	STK	Yok
ABD	Evet	Evet	Hayır	STK	Yok
Hollanda	Evet	Evet	Hayır	STK	Yok
Almanya	Evet	Evet	Hayır	STK	Yok
Slovenya	Evet	Evet	Hayır	STK, Belediye	Neredeyse yok
Kuzey Kıbrıs	Evet	Evet	Hayır	Belediye	Neredeyse yok
İtalya	Evet	Hayır	Hayır	Belediye	Bilinmiyor
İspanya	Evet	Hayır	Hayır	Belediye	Bilinmiyor
Bulgaristan	Hayır	Hayır	Evet	Belediye	Azalma yok
Yunanistan	Hayır	Hayır	Evet	Belediye	Azalma yok
Hindistan	Hayır	Hayır	Evet	Belediye	Artıyor
Türkiye	Hayır	Hayır	Evet	Belediye	Artıyor
Azerbaycan	Hayır	-	-	-	Bilinmiyor
İran	Hayır	-	-	-	Bilinmiyor
Arnavutluk	Hayır	-	-	-	Bilinmiyor

Dünya başıboş köpeklerle nasıl mücadele ediyor?

Amerika Birleşik Devletleri

Eyaletlere göre ulak değişiklikler olmakla birlikte, tüm başıboş köpekler barınaklara toplandı. Barınaklarda yeterli kadar yer olmaması ve sahiplendirme yapılamaması durumunda uyutma/ötenaziye başvurulur. **Yılda ortalama 3 milyon sokak hayvanı uyutulmaktadır.** Bu rakam 2000lerin başında 20 milyondur.

Birleşik Krallık

Yasa gereği başıboş köpekler özel ekipler tarafından toplanır ve barınaklara yerleştirilir. Sahiplendirme için ilan verilir. 1 hafta sonunda köpeği sahiplenen bir kişi yada platform olmadıkça sadece yasa gereği uyutulma/ötenazi yapılır. **Her yıl 200 bin üzerinde köpek uyutulmaktadır.**

Avrupa Birliği

AB üye ülkelere sokak köpeklerinin kuduz ve diğer hastalıkları yaymasını engelleyecek önlemler alınması dikkate ediliyor. Bunun için Yunanistan başta olmak üzere ülkeler maddi yardım alıyor. **Sahipsiz köpeklerin barınaklara konup, sahiplendirilmesi önceliklidir.**

Söz konusu bütün ülkelerde başıboş köpekler hastalık riski taşıması veya saldırgan davranış sergilemesi durumunda uyutulmaktadır.

Bu tablo durumu açık bir şekilde göstermektedir.

Türkiye'de ise, sahihsiz köpek sorunu ciddi bir güvenlik ve sağlık problemi olarak varlığını sürdürmekte ve etkisini giderek artırmaktadır. Hindistan, Pakistan, Bangladeş başta olmak üzere şehirleri medeni olmayan ve başıboş sokak köpek sorunu ile boğuşan ülkeler gibi Türkiye'de de sahihsiz köpek sayısı çok hızlı bir şekilde artmaktadır. Çok ilginçtir 1 km²'ye düşen köpek sayısında ülkemiz 13 köpek sayısı ile Hindistan'ı geçmiş durumdadır.

Türkiye ve Hindistan Karşılaştırması

Türkiye ve Hindistan Karşılaştırması	HİNDİSTAN	TÜRKİYE
Nüfus	1.320.000.000	84.000.000
Yüzölçümü	3.287.000 kilometrekare	783.000 kilometrekare
1 kilometrekareye düşen insan sayısı	401	107
Toplam köpek sayısı	40.000.000 (Kırk Milyon)	10.000.000 (On Milyon)
1 kilometrekareye düşen köpek sayısı	12	13
100 kişiye düşen köpek sayısı	3,3	8,4
Yıllık yaralanma sayısı	1.750.000	300.000
Yıllık ölüm sayısı	20.000	Veri yok.
Yıllık kuduz riskli temas bildirim	1.000.000	250.000*

*<https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/haberler/28-eylul-2020-dunya-kuduz-gunu.html>

Amacımız sokakta başıboş beslenen köpeklerin sağlıklı bir ortamda tutulması ve insan yaşamının ve özellikle çocukların can güvenliğinin sağlanmasıdır.

Türkiye'de sokaklarda yaşayan, sahihsiz ve başıboş köpekler sorunu, ciddi ancak yeterli ilgiyi görmemiş bir sorundur. Başıboş köpeklerin vatandaşlara ve tüm topluma verdiği zarar medya, hayvan hakları aktivistleri ve yetkililer tarafından gözlerde küçültülmüş, görmezden gelinmiş ve reddedilmiştir.

- Başıboş sahihsiz köpekler insanlara da diğer hayvanlara da zarar vermektedir.

Köpekler 17 kediyi öldürdü

DHA

21.06.2017 - 15:29 || Son Güncelleme : 21.06.2017 - 15:29

DHA

Yavuz KUŞDEMİR/UŞAK, (DHA)- UŞAK'ta hayvansever Gönül Ersöz'ün bahçesinde beslediği 25 kediden, yavru olanlardan 17'si, pitbull cinsi köpeklerin saldırısında telef oldu.

- **Başiboş Sokak Köpekleri, Sokakları ve Çocuk Parklarını Çocukların Kullanamayacağı Tehlikeli Yerler Haline Getirmiştir.**

Diğer taraftan sahihsiz köpekler, sokaklarda açlık, susuzluk, hastalık, soğuk, sıcak, trafik kazaları, sahipli ve sahihsiz köpeklerin saldırısına maruz kalma, insan, hayvan ve araçlardan kaynaklanan tehlikeler altında ağır şartlarda yaşam mücadelesi verirken önemli sorunlar yaşamaktadır.

Son aylarda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN başta olmak üzere pek çok siyasetçi, sanatçı, gazeteci, sosyal medya fenomeni, akademisyen, doğa ve vahşi yaşam uzmanı avcı, hayvancılıkla uğraşan vatandaşlarımız, kontrollü köpek sahipleri, vs. sorunun farkına varmış sokakta başiboş köpek sürüleri olmayacağını, barınaklara alınması gerektiğini belirtmiştir.

Başboş köpek sorunu "sokak hayvanı" sorunu olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. İnsanlara zarar vermeyen, sık sık köpekler tarafından parçalanan kediler, başboş köpeklerle aynı bağlamda ele alınmamalıdır. Köpek, şehrin içinde insanları ve çocukları öldüren tek hayvandır.

Sahipsiz köpek sorununun çözümü için insanların yaşama hakkı, güvenlik hakkı, sağlık hakkı, maddi varlığını koruma hakkı gibi kamu düzeninin de gereği olan hakları koruma altına alınmalıdır. Bunun için öncelikle sokakta başboş köpek olmamalıdır.

Çözüm Nedir?

Biz burada çözümün nasıl olması gerektiği hususu üzerinde durulmasından ziyade öncelikle en temel insan hakkı olan yaşam hakkı başta olmak üzere insanların, çocuklarımızın can ve mal güvenliği, çocuk hakları, eğitim hakkı, çalışma hakkı, ibadet özgürlüğü gibi hakların esas alınmasının öncelikli olduğunun altını çizmek istiyoruz.

Çözüm olarak gösterilebilecek adres Devletimizin değerli bürokratik kadroları ve yasama organıdır.

Asiye ATEŞ Gaziantep'te iki pitbull tarafından saldırıya uğradı. Yüzü parçalandı.

Diğer taraftan sahihsiz köpeklerin sokaklarda beslenme, sağlık, barınma ve güvenlik alanlarında büyük riskler altında ve çok ağır koşullarda yaşam mücadelesi verdikleri dikkate alınmalı ve yaşamlarını sağlıklı ve güvenli bir şekilde sürdürebilecekleri modern, teknolojik bakımevleri veya sahihsiz hayvanlar doğal hayat parkları inşa edilerek ihtiyaçları en iyi şekilde karşılanmalıdır.

BAŞIBOŞ KÖPEKLERİN YOL AÇTIĞI SORUNLAR

Ülkemizde 2004 yılından bu yana uygulanan ve 2021 yılında yeniden düzenlenen 5199 sayılı hayvanları Koruma Kanunu kapsamında yapılan yanlış uygulamalar sonucu yeterli kısırlaştırma yapılmamış, aksine sayısı 2700 ü bulan çoğunun köpek yiyeceği (mama) yardım ve bağışı üzerinden devasa bir rant alanı oluşturan bazı sözde hayvan sever hayvan koruma dernekleri ve merhamet göstererek bu derneklere bağış yapan vatandaşlarımız, belediyeler bünyesinde görev yapan veteriner hekimler 5199 sayılı kanunun pek çok maddesini uygulamak yerine sadece 6. maddeye yoğunlaşmaları sonucu geri dönülmez olumsuz sonuçlar ortaya çıkmıştır.

- **Bir yılda köpek terörüne 33 can verdik!**

Sokaklarda terör estiren başıboş köpekler, artık bir kamu sağlığı ve kamu güvenliği sorununa dönüştü. Bir gazetede yer alan habere göre 1 Ocak- 25 Aralık 2022 tarihleri arasında başıboş köpeklerden kaynaklanan 304 saldırı ve 67 trafik kazası kayıtlara geçmiş durumda. Başıboş köpek saldırılarında 13 kişi hayatını kaybederken, 300 insanımız yaralandı. Başıboş köpek kaynaklı trafik kazalarında ise 20 insanımız hayatını kaybederken, 204 insanımız da yaralandı.²

1 Ocak- 25 Aralık 2022 Tarihleri Arasında Başıboş Köpeklerden Kaynaklanan Vaka Sayıları	
Basıboş köpek kaynaklı saldırı sayısı	304
Trafik kazası	67
Basıboş köpek saldırısı sonucu hayatını kaybeden kişi sayısı	13
Yaralı sayısı	300
Basıboş köpek kaynaklı trafik kazalarında ölen kişi sayısı	20
Basıboş köpek kaynaklı trafik kazalarında yaralanan kişi sayısı	204
2022 yılında ölen kişi sayısı	33

Kaynak: 29.12.2022 tarihli Yeni Akit Gazetesinde yeralan haber.
<https://www.yeniakit.com.tr/haber/bir-yilda-kopek-terorune-33-can-verdik-1719914.html>

- **Sahipsiz başıboş köpekler insan yaşamını tehdit etmekte insan hakları sorununa yol açmaktadır.**

Son bir yılda köpek saldırıları sonucu ölen ve yaralanan insan sayısı artış göstermiştir. İnsanlara, bilhassa çocuklara yönelik saldırılar söz konusudur.

Her yıl tahmini en az 100 vatandaşımız başıboş köpekler nedeniyle ölmektedir. Buna doğrudan ısırılma, trafik kazaları ve köpek tarafından kovalanıp düşmek dâhildir.

Raporlama gereksinimi duyulmadığından ve bu bilgileri korumak için merkezi bir veri tabanı olmadığından köpek saldırılarının sayısı eksik rapor edilmektedir.

² <https://www.yeniakit.com.tr/haber/bir-yilda-kopek-terorune-33-can-verdik-1719914.html>
Yaşanabilir Şehir Platformu 2022 Sahipsiz ve Başıboş Köpek Sorunu Raporu

8 köpeğin saldırısında ölümden döndü! Ömer Efe sokak hayvanları projesinde görev almış...

Bursa'da, okula giderken 8 sokak köpeğinin saldırısı sonucu ölümden dönen ve vücuduna 80 dikiş atılan ilkokul 4'üncü sınıf öğrencisi Ömer Efe K.'nin (10) sokak hayvanlarıyla ilgili okul projesinde görev aldığı ortaya çıktı. Ömer Efe K.'nin projesinin afişinde de bir sokak köpeği ile birlikte çektiği fotoğraf yer alıyor.

Haber Öng. 16 Nisan 2022 Cuma - 16:35

Son Güncelleme: 16 Nisan 2022 Cuma - 16:44

Bursa'da okula giden 8 köpeğin saldırısı sonucu yaralanan 10 yaşındaki Ömer Efe, sokak hayvanları projesinde görev almış.

Tekip Et

Google News

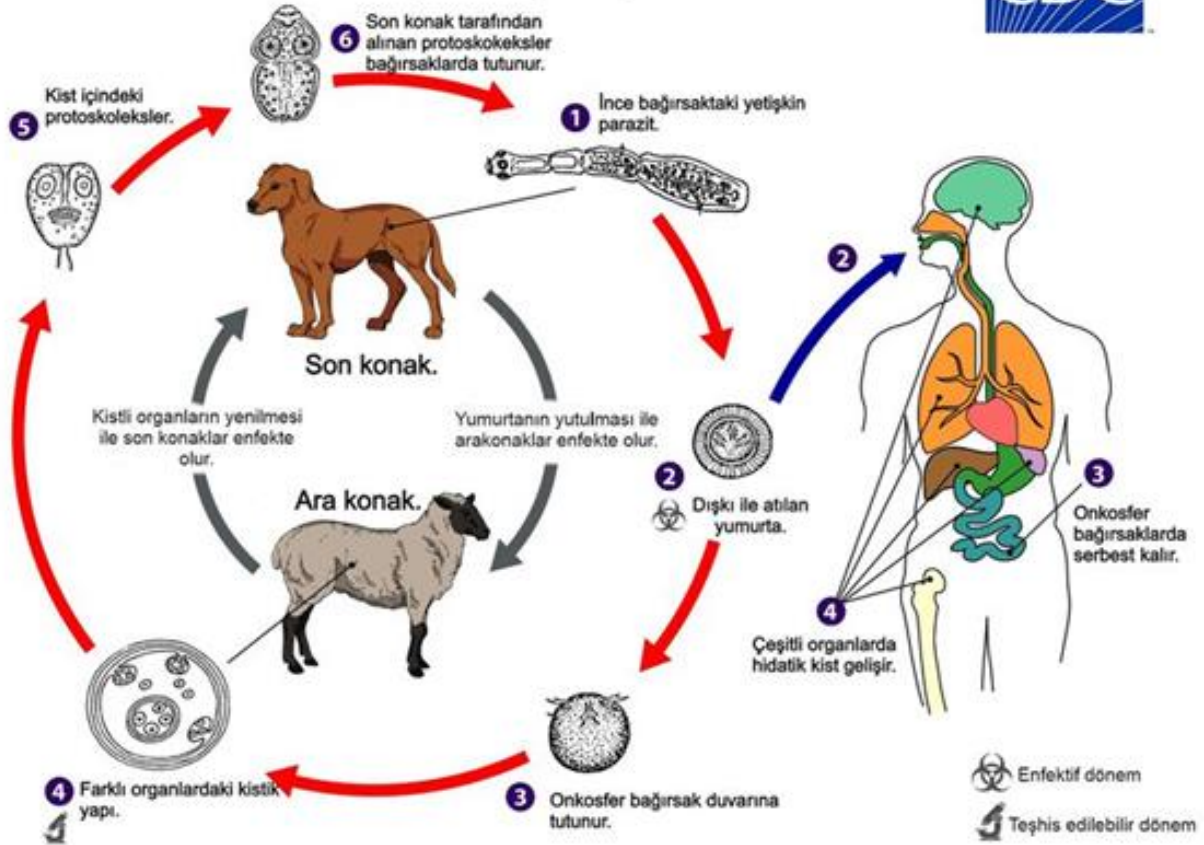
- Sağlık güvenliği sorununa sebep olmaktadır.

Başiboş Köpekler başta kist hidatik olmak üzere kuduz ve uyuz hastalıklarına yol açmaktadır. Kistik Ekinokkoz, Kist Hidatik kadınların doğum yapmasını engel olan ve karaciğer ve akciğerde oluşan içi sıvı dolu kistler. İnsanlara daha çok başiboş köpeklerin dışkılarından bulaşmaktadır.

DPDx

Kistik Ekinokkoz (Echinococcus granulosus)

CDC

KİST HİDATİK NEDİR?

(Ekinokokkoz)

- ◆ İnsanların karaciğer, akciğer, dalak, beyin gibi organlarında kistler oluşturarak kişinin ölümüne sebep olabilen bir hastalıktır. Türkiye'de ve dünyanın birçok yerinde görülen kist hidatik, halk arasında "kist hastalığı" olarak bilinir.

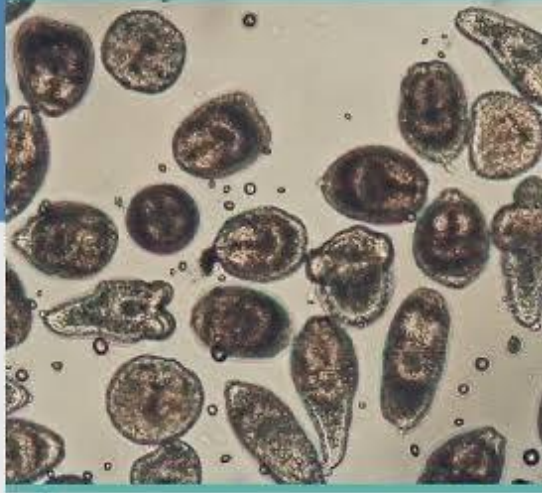

NASIL BULAŞIR?

- ◆ Paraziti taşıyan köpek, kedi, çakal, tilki, kurt gibi hayvanların dışkı ile parazitin yumurtaları çevreye saçılır. Bu hayvanların kurumuş dışkı içindeki yumurtalar rüzgarla etrafa yayılarak meyve-sebze veya içeceklerin üzerine konar. Bu şekilde kirlenmiş gıdaların vücuda alınması, uçan yumurtaların solunum yolundan girmesi, paraziti taşıyan hayvanlara dokunulduktan sonra ellerin iyice yıkanmaması hastalığın insanlara bulaşmasına sebep olur.

BELİRTİLERİ NELERDİR?

- ◆ Hastalık insanlarda hiçbir şikayete neden olmayacağı gibi, yerleştiği organa göre farklı belirtiler verir.
- ◆ Kistler karaciğere yerleştiğinde kişide bulantı, kusma, koyu renkli idrar, karın ağrısı veya karın şişliği görülür.
- ◆ Kistlerin patlaması kişinin ölümüyle sonuçlanabilir.

PARAZİT YUMURTALARI
HASTA HAYVANLARIN DIŞKISIYLA
ETRAFA SAÇILIR.

Kist hidatik

insan ve hayvanların karaciğer,
akciğer, böbrek, dalak gibi
organlarında kistler
oluşturan bir hastalıktır.

- 🎯 Kistli sakatları hayvanlara yedirmeyin, derin bir çukura gömün.
- 🎯 Çiğ ete dokunduktan sonra mutlaka ellerinizi su ve sabunla yıkayın.

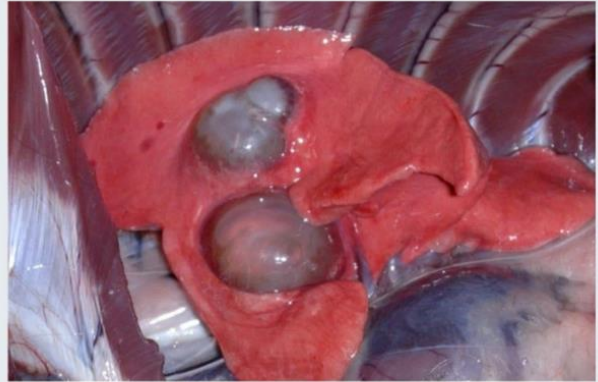
#SağlıklıBayram

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SAĞLIK BAKANLIĞI

saglik.gov.tr

10000
/SaglikBakanligi

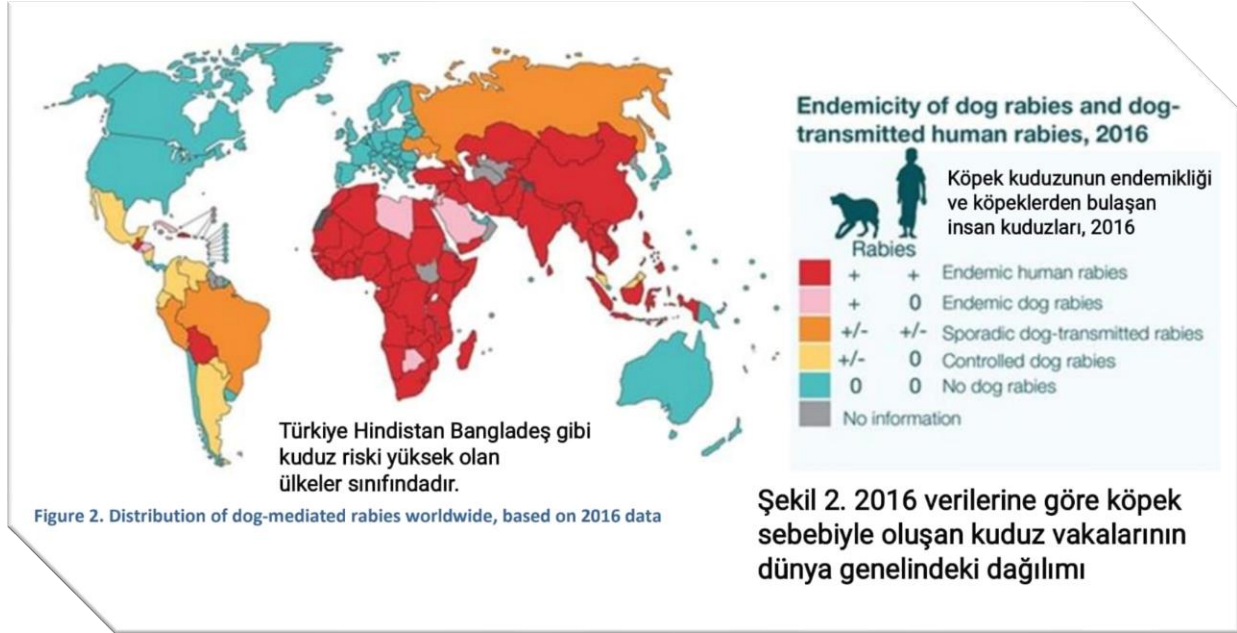
Nedir akciğer kist hastalığı? **KİST
HİDATİK !**

- **Başboş köpekler kuduz salgını ve riskini artırmaktadır.**

Ülkemizde bazı yerleşim birimlerinde kuduz karantinası uygulanmıştır. Ayrıca Türkiye kuduz riski devam eden ülkeler arasında yer almaktadır.

Harita: 2016 verilerine göre köpekler sebebiyle oluşan kuduz vakalarının dünya genelindeki dağılımı.

- **Köpekler tarafından ısırılan insanlar kuduz ve diğer enfeksiyonlara yakalanma riski altındadır.**

Her sene 200.000'i aşkın kişi köpekler tarafından ısırılmakta olup, bu sayı birden fazla ısırılan kişileri içermemektedir. Kuduz köpek ısırığı kafaya yakın ise kuduz aşısı işe yaramamaktadır (2, 3). Aşının bulunmadığı vakalar da rapor edilmiştir (4). Başboş köpekler kuduzun başlıca taşıyıcısıdır (8). Başboş köpeklerin büyük kısmı aşılanmıyor, aşılananlar ise periyodik olarak değil genelde sadece 1 kez aşılanıyor (kuduz aşısı her sene tekrarlanması gerekir).

İhale No	12527
Talep Takip Numarası	ESU/F1KTPV3
İhale Kayıt Numarası(KM)	2022/72034
Kategori	Etiler
İhaleyi Açan Birim	ANKARA
Para Birimi	TL
İlan Tarihi	01.02.2022 - 08.03.2022
İhale Tarihi / Saati	01.03.2022 / 14:00
İhale Sonucu	Devam Etmemektedir
Önemli Uyarılar	-
İhale Sorumlusu	

KUDUZ RİSKLİ TEMAS VE KUDUZ VAKALARI						
Türkiye, 2008-2021						
Yıllar	Nüfus	Kuduz Riskli Temas Sayısı	Morbidite Hızı (100.000)	Kuduz Vaka Sayısı	Mortalite Hızı (1.000.000)	
2008	71.517.100	187.995	262,867	0	0,000	
2009	72.561.312	176.182	242,804	2	0,028	
2010	73.722.988	152.236	206,497	1	0,014	
2011	74.724.269	156.141	208,956	0	0,000	
2012	75.627.384	187.108	247,408	1	0,013	
2013	76.667.864	186.466	243,213	1	0,013	
2014	77.695.904	197.215	253,829	4	0,051	
2015	78.741.053	194.059	246,452	2	0,025	
2016	79.814.871	211.484	264,968	3	0,038	
2017	80.810.525	246.547	305,093	1	0,012	
2018	82.003.882	283.185	345,331	1	0,012	
2019	83.154.997	308.787	371,339	2	0,024	
2020	83.614.362	221.558	264,976	1	0,012	
2021	84.680.273	250.375	295,671	3	0,035	

- **Kuduz başıboş köpekler yüzünden karantinalar uygulanmaktadır.**

Mardin'in Derik İlçesinde 15.02.2022 tarihinde gerçekleşen saldırıda 4'ü çocuk 7 kişiyi ısıran köpekte 4 gün sonra kuduz tespit edildi. İlçe Hayvan Sağlığı Zabıtası Komisyonu tarafından alınan kararla olayın yaşandığı Bahçelievler Mahallesi karantinaya alınarak 6 ay süre ile her türlü hayvan ve hayvansal gıda girişi yasaklandı. Hatay Hassa İlçesi Çınarbaşı Mahallesinde se karantina uygulandı.

Mardin'in Derik İlçesinde 4'ü çocuk 7 kişiyi ısıran köpekte 4 gün sonra kuduz tespit edildi. Olayın yaşandığı Bahçelievler Mahallesi karantinaya alınarak 6 ay süre ile her türlü hayvan ve hayvansal gıda girişi yasaklandı. Olay, 15 Şubat'ta Derik ilçesi Bahçelievler Mahallesi'nde yaşandı. 20 Şub 2022

<https://www.cumhuriyet.com.tr/ma...>

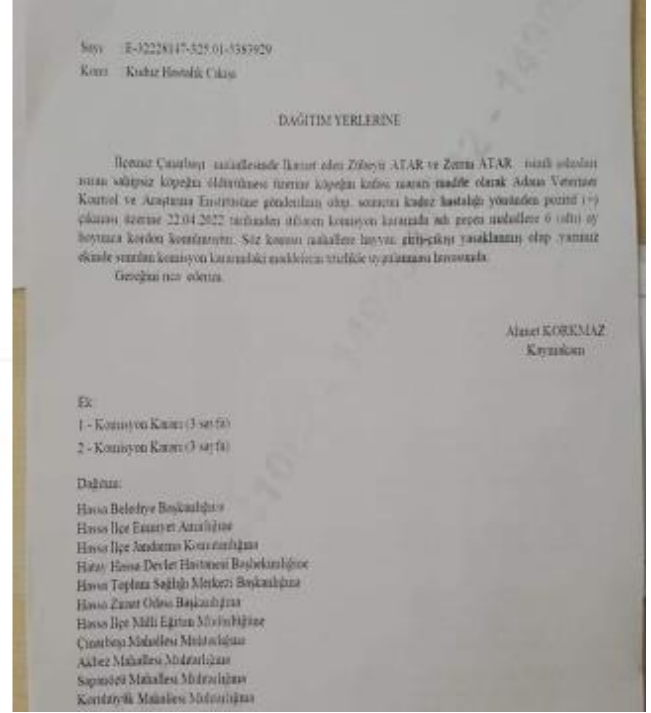
Mahalle karantinaya alındı: Derik'te 4'ü çocuk 7 kişiyi ısıran köpek kuduz çıktı

Hatay'ın Hassa ilçesinde ölü bir köpekte kuduz rastlandı. Bunun üzerine bir mahallede kuduz karantinası başlatıldı. Çınarbaşı Mahallesi'nde 2 kişiyi ısıran ve ardından ölü bulunan sahihsiz bir köpekte kuduz mikrobuna rastlandı. 29 Nis 2022

<https://www.trthaber.com/news=ha...>

Hatay'da bir mahallede kuduz karantinası başlatıldı - TRT Haber

- Köpek saldırıları yüzde şekil bozukluğu, uzuv kaybı, felç ve daha birçok ciddi sakatlıklara yol açar.

Mağdurlar tıbbi tedavilere, ameliyatlara, fiziksel ve duygusal acılara katlanmak zorunda kalır. Araştırmalar, köpekler tarafından ısırılan çocuklarda travma sonrası stres bozukluğunun yaygın olduğunu göstermektedir (6, 7, 8).

OKU

İZLE

YAZ

PAYLAŞ

Sakarya'da yaşlı adam sokak köpeklerinin saldırısına uğradı

Karasu'da sokakta yürürken köpeklerin saldırdığı 75 yaşındaki Nusret Çolak'ın, kolundaki damarı parçalandı.

Kaybedecek bir Mahra Melin Pınarımız daha yoktur.

Yeni Mahralar kurban edilmesin diye 5199 sayılı Kanun acilen değiştirilmelidir.

Çözümü bulacak olan Devlettir; yetkili idari kurumlar ve yasama organı yüce TBMM'dir.

- **Başiboş köpekler insanların sokağa çıkma özgürlüğünü kısıtlar.**

İnsanlar hareketlerini kısıtlar, dışarıda spor yapmak, bisiklet sürmek zorlaşır. Çocuklar başiboş köpek sürülerinin bulunduğu parklara gitmekten kaçınırlar.

Oysa Batılı medeni şehirleri olan ülkelerde sokakta bir tane bile başiboş köpek bulunmaz.

Kazaen bulunsa bile derhal yetkililere haber verilir ve derhal sokaktan uygun yerlere alınır.

- **Ankara'da mahalleli, saldırgan köpekler nedeniyle sokağa çıkamıyor**

Bir haberde başıboş köpeklerle ilgili şu ifadeler yer almaktadır: “Ankara'nın Çankaya ilçesinde ilkokul bölgesindeki başıboş köpekler, vatandaşı korkutuyor. Mahalleli sokağa sopasız çıkamazken, köpeklerin toplanmasını istiyor.

Özellikle kadın ve çocuklara zor anlar yaşatan sokak köpekleri için defalarca belediyeye şikâyetle bulunulmasına rağmen Çankaya Belediyesi'nden herhangi bir geri dönüş alınmadığı iddia edildi.

Mahalle sakinleri, artık sopasız sokağa çıkamadıklarını dile getirirken, caddede dolmuş bekleyen kişiye ise köpeğin saldırdığı kaydedildi.

Ekim ayında aynı sokakta köpek saldırısına uğradığını söyleyen M.D., “Aşağı bölgede bulunan parktan yukarıya doğru çıkarken aniden 4 köpek geldi. Kovalamaya çalıştım fakat kaçmadılar. Ansızın biri sırtıma atlayınca yere düştüm. Yere düştükten sonra biri ısırıldı. Etraftan yardıma geldiler. Onlar gelince köpekler kaçtı. Bu sokakta benden sonra 4-5 kişiye daha saldırdılar. Ben de hastaneye gittim saldırıdan sonra, ellerim yaralandı. Kuduz aşısı oldum, sırtımdan ısırılmıştı köpek ondan dolayı 4 doz tetanos aşısı oldum. Bu konuda Çankaya Belediyesi'ne şikâyetle bulundum ama herhangi bir gelişme olmadı. Bu köpeklerin buradan alınmasını istiyoruz” şeklinde konuştu.

Köpeklerin her gün saldırıda bulunduğunu belirten Ahmet Koral, “Her gün burada köpek ısırılmaları oluyor. Mahalle sakinleri rahatsız. İki tane okul var burada. Artık apartmandan sopalarla çıkıyoruz. Akşamları köpek havlamalarından uyku uyuyamıyoruz. İlgili kurum ve yetkililerden ilgi alaka bekliyoruz. Burada 11 köpek vardı, belediyeden gelerek 2 tanesini götürdüler. Ama şu an burada 9'dan fazla köpek var. Kadın çocuk fark etmiyor herkese saldırıyorlar. Bana da saldırdılar. Ben büyüüm hadi geçiştiririm ama kadınlara ve çocuklara saldırıyorlar” ifadelerini kullandı.”

Başka bir haberde ise Ankara'da köpek sürüsünün dehşet saçtığı belirtiliyor. Haberde “Akşam evine dönerken köpeklerin saldırısına uğrayan kişi, canını zor kurtardı. İHA'da yer alan habere göre, Çankaya ilçesi Alacatlı Mahallesi'nde T.E. isimli şahıs, akşam evine dönerken kalabalık bir köpek sürüsünün saldırısına uğradı. Mahalle sakinleri köpeklere müdahale etmeye çalışırken, saldırgan köpekler uzun süre yaraladıkları T.E.'nin başında bekledi. Mahalle sakinleri köpekleri güçlkle uzaklaştırırken, yaşanan dehşet dolu anlar vatandaşlar tarafından görüntülendi. Yaralı T.E. ise mahalle sakinleri tarafından hastaneye kaldırıldı. Köpeklerin T.E.yi bacaklarından ısırarak yaraladığı görüldü.” İfadelerinin yer aldığı görüldü.

Türkiye

Avrupa

Hangi görüntü daha uygar, hayvansever ve sağlıklı?

Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Fransa, Almanya ve Hollanda gibi pek çok ülkede sokakta başıboş köpek bulunmamaktadır.

- **Başıboş Sokak Köpekleri Engellilerin Özgürlüklerini de Kısıtlamaktadır.**

Başıboş köpekler yüzünden engelli vatandaşlarımız güvenle sokaklara çıkamamakta ve parklara gidememektedir. Özellikle görme engelli ve ortopedik engelli vatandaşlarımız sokakta başıboş köpeklerin tehdidi altındadır. Özellikle beyaz bastonlu olarak yolda engelli kişiler için düzenlenen sarı şerit bölgelerde yatan başıboş köpekler bastonla yürümeye çalışan görme insanlara zarar vermektedir.

Engellerine rağmen hayatın birçok alanında karşılaştıkları zorlukların üstesinden gelen görme engelli bireyler, son dönemde artan sahipsiz köpek vakaları nedeniyle tedirgin. Kendilerine hayat arkadaşı olan ve yol gösteren rehber köpekler sayesinde hayvan sevgisini derinden hisseden görme engelliler, sahipsiz başıboş köpeklerle karşılaşmaktan ise korkuyor. Elleri taşıdıkları beyaz bastonun sesinden etkilenen köpeklerin bunu bir tehdit olarak algılayarak saldırganlaştığını belirten görme engelliler, bu konuda bir çözüm üretilmesini bekliyor.

Görme engelli bir öğretmen olarak işe gidip gelirken, sokağa çıkarken kızımı oğlumu parka götürdüğümde artık tedirgin oluyorum.

Can güvenliğimiz tehdit altında.

Daha önce bu kadar başıboş köpek sorunu yoktu.

Çözüm için evime yürüme mesafesinde bulunan okula naklimi yapın diyorlar, norm kadro sebebiyle reddediyorlar. Halbuki şu anki okulda da norm kadrosu fazlası durumundayım. Sonuç olarak bir şey farketmiyor. İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden talebime karşılık çözüm olarak "Emekli ol evinde otur" deniliyor.

Başıboş köpekleri barınaklara toplansın diyen sayın Cumhurbaşkanımızdan yardım talep ediyorum.

Çalışmak ve hayata tutunmak istiyorum.

Mesut Hekimhan

- **Sahipsiz Başı Boş Köpekler Doğal Hayata Zarar Vermektedir.**

Başiboş köpekler şehirde, sokakta gezen çok sayıda kediyi öldürür. Başiboş köpekler yaban hayvanlarını rahatsız eder, saldırır ve öldürür. Başiboş köpekler sahipli, evcil, süs köpeklere saldırır ve onları yaralar. Yabani ortamda yaşayan pek çok hayvan ceylanlar, kirpiller köpekler tarafından yok edilir. Yaban keçisi, karaca, kızıl geyik avlıyorlar. Artık uzmanlaşmışlar. Hayvanların etrafını sararak avlıyorlar. Yaban hayvanlarına bu derece zarar veriyorlar. Başiboş köpek sorunu sadece şehir merkezlerinde değil köylerde, yaylalarda, dağlarda da var. Ormanlarda başiboş sürü halinde gezen köpekler yabani hayvanları avlıyor. Kızıl geyikleri hamile dişi fark etmeksizin avlıyor.

Sokak köpekleri Muğla Bodrum'daki Tavşan Adası'nı istila etti. Suların iyice çekilmesiyle, zaten yürüyerek geçilebilen adaya akın eden köpekler, tavşanlara saldırdı. Sokak köpekleri **100'e yakın tavşanı parçaladı**. Parçalanmış tavşan ölümlerini gören yerli-yabancı tatilciler, burunlarını tutarak, vakit geçirmeden adayı terk etti, **hayvan katliamına tepkilerini dile getirdi**.

Mersin'in Anamur İlçesi'nde sokak köpekleri nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olduğu için koruma altına alınan deniz kaplumbağası *Caretta caretta*'yı parçalayarak öldürdü. Son günlerde köpek saldırılarının arttığını ifade eden tatilciler, bu deniz kaplumbağasının köpek saldırısı sonucu ölen ikinci kaplumbağa olduğunu öne sürdüler. *(Haber)*

Kastamonu'nun İnebolu İlçesi'nde sokak köpekleri bir **karacaya saldırdı**. Karaca köpeklerden kaçmaya çalışırken **denize düştü**. Karacayı kurtaran vatandaşlardan biri "Hayvanı sudan çıkarttığımızda büyük korku yaşadığını hissettik. Yiyecek verdikten sonra yetkililere teslim ettik" dedi. Doğa Koruma ve Milli Parklar Kastamonu Şube Müdürlüğü yetkililerince **gebe** olduğu belirlenen karaca, Yaralığöz yakınlarındaki doğal yaşam alanına bırakıldı. *(Haber)*

Kaynak: <http://sokakkopekleri.byethost12.com/hayvanlar.html?i=1>

Prof. Dr. Şağdan Başkaya: "Başiboş köpek olmamalıdır"

Türkiye'de son dönemde yaşanan köpek saldırıları ile ilgili açıklamalarda bulunan Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) Orman Fakültesi Yaban Hayatı Uzmanı Prof. Dr. Şağdan Başkaya, başı boş köpeklerle ilgili yasal düzenleme getirilmesini istedi.

26 Aralık 2021 Pazar 12:16

Dağda, hepsi aynı yerde fotoğraf çekildi...

Kurt

Yaban keçisi

Vaşak

Prof. Dr. Şağdan BAŞKAYA

- **Yaban hayvanlarını avlıyorlar.** Dünyada 200 kadar nesli tehlikedeki türü tehdit ederken, bir düzinesinin de yok olmasına katkıda bulunmuşlardır.
- **Ekosistemin dengesini bozuyorlar.** Yaban hayvanlarını korkutarak, taciz ve takip ederek de ciddi zararlar veriyorlar. Hamile dişileri kovalayarak düşük yaptırıyorlar. Beslenme ve dinlenmelerine engel olarak, zayıf düşürüyorlar ve hastalanıp ölmelerine neden oluyorlar.
- **Diğer yırtıcı türlerle rekabet.** Besin kaynaklarına ortak oluyor, besinlerini çalıyor, rahatsız ediyor, yavrularını ve yetişkinlerini öldürüyorlar.
- **Genetik Yapıyı Bozuyorlar.** Kendilerine yakın Kurt ve Çakal gibi türlerle çiftleşerek bu türleri melezleştiriyorlar, genetik yapılarını bozuyorlar.
- **Ölümcül Hastalıklar Bulaştırıyorlar.** Kuduz ve diğer hastalıklar, yaban hayvanlarının yırtıcı özelliğinden bile daha ciddi bir sorundur.

- **Başiboş köpekler hayvancılığa zarar vermekte, çiftlik, besi ve kümes hayvanlarını telef etmektedir. Hayvancılık Sektörü olumsuz etkilenmektedir.**

Başiboş Sahipsiz köpekler sürüler oluşturarak vahşileşmekte ve karnını doyurmak için koyun, keçi, inek tavuk gibi çiftlik hayvanlarını öldürmektedirler.

Balıkesir'in Edremit İlçesi'nde sokak köpekleri İsmail Kaya'ya ait ahıra saldırdı. Köpekler ahırda bulunan 6 tanesi gebe 25 kuzu, keçi ve oğlağı parçalayarak öldürdü. (Haber)

Bursa'nın Mudanya İlçesi'nde sokak köpekleri bir çiftliğe saldırdı. Köpekler 15 oğlak ve 50'den fazla tavuğu boğarak parçaladı.. Çiftlik sahibi Sungur "Hayvanseverlere de seslenmek istiyorum. Köpekleri korurken, benim 70'in üzerine telef olan hayvanlarımın suçu ne?" dedi. (Haber)

- **Başıboş Köpekler Çevre Kirliliğine Sebep Olmaktadır.**

Gürültü kirliliğine yol açmaktadır. Gündüz uyuyan köpekler gece gezmekteler, birbirleri ile kıyasıya kavgaya tutuşmakta gürültü ve havlamaları gürültü kirliliğine yol açmaktadır. Uyuyamayan veya uykudan uyandırılan insanlar özellikle hastalar ve çocuklar için ciddi sinir bozucudur, uykuyu bozar ve kaygı yaratır.

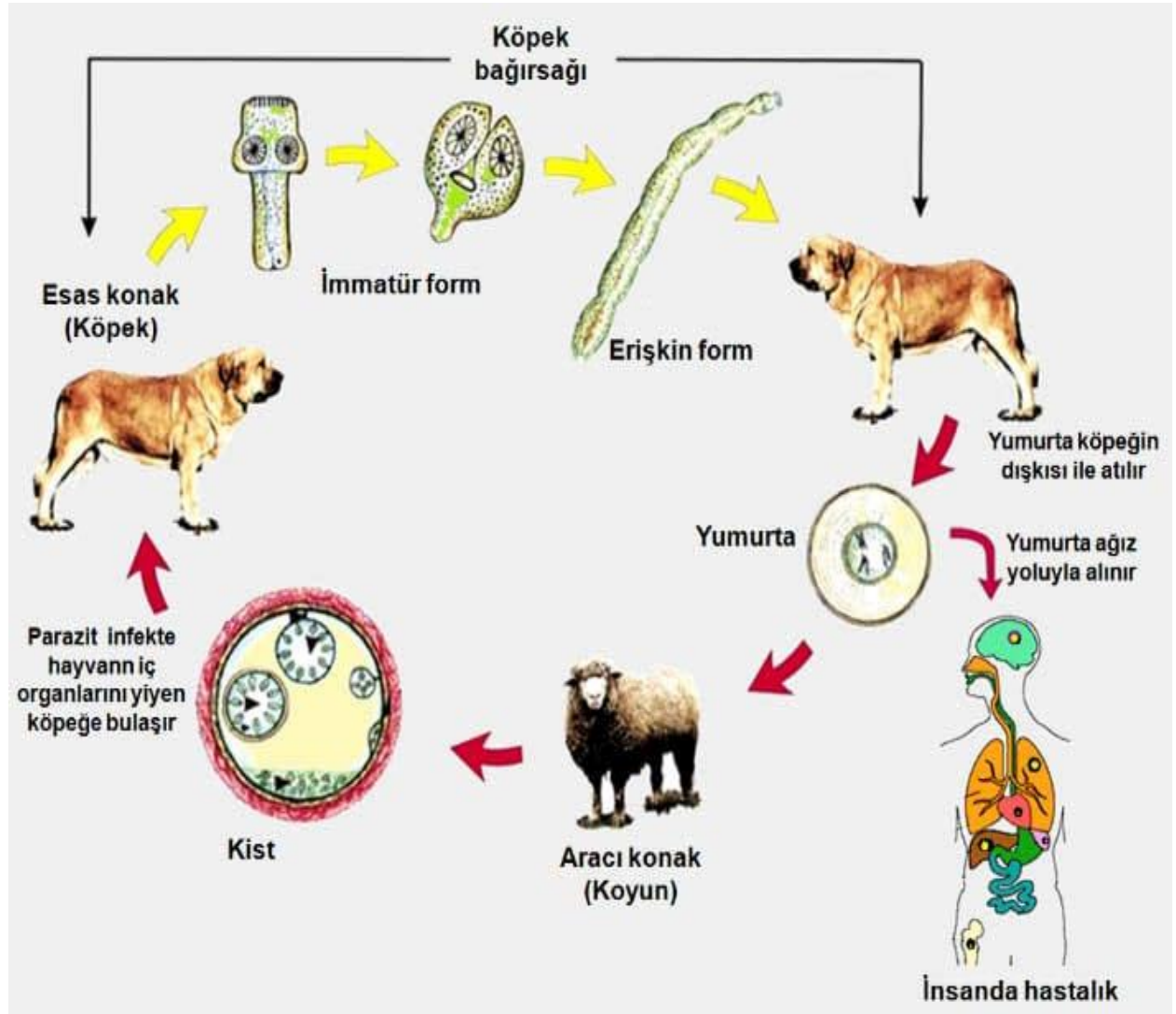
- **Başıboş Köpekler Dışkı Kirliliğine Sebep Olur.**

Başıboş köpek dışkıları halka açık her yerde açık bir şekilde (toprağa gömülü değil) bulunur.

Başıboş köpeklerin dışkısının olduğu yerler en başta Echinococcosis hydatidosis ve Leishmaniasis, ve diğer çeşitli hastalıkların kaynağıdır.

Paraziter hastalıkların yayılmasını önlemek için başıboş köpeklere her 3 ayda bir parazit tedavisi yapılması gerekmektedir, fakat pratikte bunu yaptırmak mümkün değildir.

Yer altı sularımızdan çocuk parkları, sahiller ve kumsallara kadar 10 milyon köpeğin tonlarca dışkısı endemik türler için dahi büyük bir tehlikedir.

Avrupa ülkelerinde sahipli köpeklerin bıraktığı dışkıları kamusal alanlara bırakmanın cezası vardır.

Yukardaki resimde eğer köpeğinin dışkısını temizlemeyen kişilere en fazla 1000 Euroya kadar (yaklaşık 19.000 TL) para cezası kesileceği belirtilmektedir.

- **Başıboş Köpek Sorunu Turizmimizi Baltalamakta, Ekonomiye Zarar Vermektedir**

Türkiye'deki başıboş köpek sorunu İngiltere'nin gündeminde yer almaktadır!

İngiltere Türkiye'ye gelecek vatandaşlarını uyardı. Türkiye'de mama lobilerince desteklenen sözde Köpek severler ve vatandaşını koruyamayan belediyeler yüzünden turizm de sekteye uğramak üzere. İngiltere hükümeti Türkiye'ye gidecek vatandaşlarına sokak köpeği saldırısı konusunda uyarıda bulundu.

İngiltere Türkiye'ye gelecek vatandaşlarını başıboş sokak köpeklerine karşı uyardı.

Türkiye'nin hemen hemen her bölgesinden başıboş sokak köpeği saldırısı haberleri gelmeye devam ederken, köpek sorunu turizmi de etkileyecek boyutlara ulaştı. İngiltere hükümeti Türkiye'ye gelecek vatandaşlarına sokak köpeği uyarısı yaparak, köpek saldırılarına karşı dikkatli olmalarını istedi. Türkiye'de artan başıboş köpek saldırıları sürerken İngiltere, Türkiye'ye gelecek vatandaşları için oluşturduğu seyahat uyarı listesine, köpek saldırılarını da ekledi. İngiliz hükümetinin resmi sayfasında bulunan Türkiye ile ilgili bölümde 'Stray dogs' başlığı altında yer alan bilgilendirme notunda, 'çoğu şehirde başıboş köpeklerin olduğu, yerel yönetimlerin bunları kontrol etmek için harekete geçtiği ancak bu canlıların sürüler halinde dolaşarak saldırdığı' ifade edildi.

İngiliz hükümeti tarafından yapılan uyarının devamında; "Kendinize iyi bakın, sakın olun ve başıboş köpeklere yaklaşmayın" ifadeleri kullanıldı.

Başıboş Köpekler ülkemizin en önemli turizm bölgesi Nevşehir, Ürgüp'te Turizme Tehdit Oluşturuyor: ATV Turlarına Katılım Azalıyor.

ETİK (Ege Turistik İşletmeler ve Konaklamalar Birliği) Başkanı ve TÜROFED (Türkiye Otelciler Federasyonu) Başkan Yardımcısı Mehmet İşler, İzmir'in sokak ve caddelerinde başıboş sokak köpeklerinin insanların güvenliği ve kent turizmini olumsuz etkilediğini söyledi.

Başıboş sokak köpekleri turizm adına olumsuz algı

ETİK (Ege Turistik İşletmeler ve Konaklamalar Birliği) Başkanı ve TÜROFED (Türkiye Otelciler Federasyonu) Başkan Yardımcısı Mehmet İşler, İzmir'in sokak ve caddelerinde başıboş sokak köpeklerinin insanların güvenliği ve kent turizmini olumsuz etkilediğini söyledi.

01/01/2020 02:40

Turizmciler olarak hayvan sever bir sektör olduklarının altını çizen İşler, yerel yönetimleri göreve çağırarak sokak, hayvanlarına daha uygun yaşam koşulları sunulması, hayvan barınaklarının yaygınlaştırılması ve bu başıboşluğun önüne geçilmesini istedi.

Konu hakkında turistlerden de sıklıkla şikâyet aldıklarını belirten İşler, yaşanan durumun kent adına olumsuz izlenim yarattığını aktardı. Sokak köpeklerinin artık özgürlük alanımıza kadar girip çeşitli tehlikelerle hayatımızı zorlaştırması farklı açıdan ele alınması gereken bir problemdir. Türkiye'nin en önemli turizm kentlerinden biri olan İzmir'imizin Cadde ve sokakları maalesef başıboş sokak köpeklerine teslim edilmiş durumda. Şehir merkezinde çete halinde gezen bu köpekler her ne kadar kayıt etiketli olsalar da sürdürülebilir bir sağlık takibi yapılmadığı için çoğu zaman toplum sağlığı açısından risk oluşturmaktadırlar. Turistlerden sıklıkla aldığımız şikâyetlere göre ısırılmaya kadar

varan vakalar görülmekte. Başiboş sokak köpekleri aynı zamanda çocuklarımızın oyun alanlarına dışkılarını bırakarak çocuklarımızın sağlığını da tehdit etmektedirler” dedi.

Kurvaziyer İle Gelen Turist Endişe Duyuyor

Artık köpeklerin özgürlüğü bizim özgürlüğümüzü kısıtlar hale gelmiştir ve sosyal yaşantımızı etkiler haldedir. Grup kuran ve sokakları kurtarılmış bölge olarak kendi aralarında paylaşan köpekler, insanlara saldırmamanın dışında sürü içgüdüğü ile aralarında da kavga eder hale gelmişlerdir. Kurvaziyer ile şehri dolaşan turistler sıklıkla bu köpeklerin saldırısına uğramaktadırlar” Etrafımız köpek istilasına devam edecektir. Şehrin yüz akı olmayan bir görüntünün baş aktörleri olacaktırlar. Bizler de bu utancın mimarları olacağız” şeklinde konuştu.

Avrupa’da Böyle Değil

Sokak hayvanlarına yönelik sürdürülebilir bir bakım düzeni sağlanmalı diyen ETİK Başkanı ve TÜROFED Başkan Yardımcısı Mehmet İşler, “Günümüzde hayvan sever dernekleri çok etkili eylemler yapabilmekte ve yerel yönetimleri hayvan haklarını korumaya, yaşam standartlarını yükselmeye yönelik tedbirler almaya zorlayabilmektedir. Ancak gelinen nokta yetersiz ve hayvan barınaklarının durumları iç açıcı değildir. Bu hayvanlara yönelik sürdürülebilir bir bakım düzeni sağlanmalıdır. Bugün Avrupa’ya baktığımızda hayvan severliğin fazla olduğunu görüyoruz. Ancak orayı gezdiğimiz zaman etrafta başiboş köpeklere rastlamıyoruz. Köpekler sahipleri tarafından ya evlerinde ya da gözetimleri ve sorumlulukları altında sokaklardadır” dedi.

“Avrupa’da her hayvan kayıtlıdır. Hiç kimse köpeğini dışarı atamaz veya sokakta köpek beslemek zorunda kalmaz. Kanunun yaptırım gücü vardır. Bizde ise yazıklarına gelen vatandaşlarımız kane hediyesi olarak bir kedi veya köpeği çocuklarına almakta ve sezon sonunda giderken sokağa terk etmektedirler. Tesislerimizin önü ve etrafı sonbaharda kedi ve köpek ile dolmaktadır. Böylesi bir durumda bu hayvanlar turistleri ısırıklarında bu şehrin bir ayıbı olarak yüzümüze şamar gibi vurulmaktadır. Bir an önce turistleri, kendi insanlarımızı ve şehrin itibarını bu ayıptan kurtarmamız gerekiyor. Bu noktada şehri yönetenleri göreve davet ediyorum. Hiç kimse kendi basiretsizliğini hayvan severlerin tepkileri arkasına saklayarak mağduriyet edebiyatı yapmasın. Aksi halde tüm şehir turizmini katletmiş olacağız.”

<https://www.turizmaktuel.com/haber/basibos-sokak-kopekleri-turizm-adina-olumsuz-algı>

- **Trafik kazaları sonucu ölüm ya da sakatlanmalar olmaktadır.**

Başiboş köpekler yüzünden otoyollarda, otoyollarda, şehir içi yollarda ciddi yaralamalı ve ölümlü yüzlerce kaza olmaktadır.

- **Yol ortasında yatan dolaşan köpekler trafik güvenliği için ciddi bir tehdit oluşturur.**

- **Başıboş köpekler araçlara zarar vermektedirler.**

Elimizde mevcut tek veri yılda 280.000 kuduz riskli temas vaka sayısıdır. Bu vakaların %85'i veya daha fazlasına başıboş köpekler sebep olmaktadır. Buradan yola çıkarak en az 230.000 kişinin sokak köpekleri tarafından ısırıldığını varsayabiliriz.

SOKAK KÖPEĞİ ISIRIĞINDAN HASTALIK KAPARAK ÖLEN ÇOCUKLAR

HAYRUNNİSA GÖK

Hatay'da **kuduz** olduğu belirlenen bir sokak köpeği tarafından saldırıya uğrayan ve **ağızından ısırılan 4 yaşındaki** minik

Hayrunnisa Gök kurtarılamayarak **öldü.** (Haber)

KADİR KARAŞAL

Erzurum'un Köprüköy İlçesi'nde **kuduz** olduğu belirlenen bir sokak köpeği tarafından saldırıya uğrayan ve **ısırılan 8**

yaşındaki minik Kadir Karaşal kurtarılamayarak **öldü.** (Haber)

BERAT AÇAR

Ağrı'da **kuduz** olduğu belirlenen bir sokak köpeği tarafından saldırıya uğrayan ve **yüzünden ısırılan 4 yaşındaki** minik Berat

Açar kurtarılamayarak **öldü.** (Haber)

HÜSEYİN ERÇAL

Şanlıurfa'da evlerinin önünde oyun oynarken **kuduz** olduğu belirlenen bir sokak köpeği tarafından saldırıya uğrayan ve **ısırılan 8**

yaşındaki minik Hüseyin Erçal kurtarılamayarak **öldü.** (Haber)

SUDENAZ TANHAŞ

Erzurum'da **kuduz** olduğu belirlenen bir sokak köpeği tarafından saldırıya uğrayan ve **yanığından ısırılan 3 yaşındaki** minik

Sudenaz Tanhaş kurtarılamayarak **öldü.** (Haber)

SERHAT KARABIÇAK

İstanbul Büyükçekmece'de **kuduz** olduğu belirlenen bir sokak köpeği tarafından

BAŞIBOŞ KÖPEK SEBEBİYLE YAŞANAN ÖLÜM VAKALARI

- **Mehmet Özer**

5 Ocak 2019 Kayseri Hacılar İlçesinde 14 yaşında lise öğrencisi Mehmet Özer okul yolunda 25 başıboş sokak köpeği tarafından parçalanarak öldürüldü.

<https://www.hurriyet.com.tr/gundem/son-dakika-kayseride-sokak-kopeklerinin-saldirdigi-2-liseliden-1i-oldu-41073087>

© Fotoğraf : DHA

Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığı, Hacılar ilçesinde okul çıkışı yaşamını yitiren 14 yaşındaki Mehmet Özer'le ilgili, "Mehmet Özer'in yırtıcı hayvan yaralanmasına bağlı büyük arter ve geniş yumuşak doku yaralanması ile bunlardan gelişen kanama sonucu öldüğü tespit edilmiştir" açıklaması yaptı.

- Ruken Kolcu

16 Mayıs 2021 Van'ın Tuşba ilçesinde 6 yaşındaki Ruken Kolcu köpekler tarafından parçalanarak öldürüldü.

#RukenKolcu (6) başıboş köpeklerin saldırısında öldü! 16.05.2021 VAN

<https://www.yenicaggazetesi.com.tr/vanda-6-yasindaki-rukenden-aci-haber-ayni-mahallede-ikinci-olay-korkudan-sokaga-cikamiyorlar-452175h.htm>

6 yaşındaki Ruken'den acı haber. Aynı mahallede ikinci olay. Korkudan sokağa çıkamıyorlar

Van'da sabah saatlerinden ortadan kaybolan 6 yaşındaki Ruken Kolcu'nun, köpeklerin saldırısı sonucu hayatını kaybettiği ortaya çıktı. Daha önce de bir kadının saldırıya uğradığı mahalle sakinleri köpeklerden rahatsız olduklarını ve sokağa çıkmadıklarını söylediler.

16.05.2021 16:23:00

Van'da köpeklerin saldırdığı 6 yaşındaki Ruken hayatını kaybetti

Van'ın Tuşba ilçesine bağlı Beyüzümü Mahallesi'nde sabah saatlerinde köpeklerin saldırısına uğrayan Ruken Kolcu (6), hayatını kaybetti.

17 Mayıs 2021 Pazartesi 11:23

• Davut Sana

13 Nisan 2020 Şanlı Urfa'nın Viranşehir ilçesinde 2 yaşındaki Davut Sana evlerinin önünde köpekler tarafından saldırıya uğradı 11 günlük yaşam mücadelesini kaybetti.

<https://www.sabah.com.tr/yasam/sanliurfada-kopeklerin-saldiridigi-6-cocuktan-aci-haber-geldi-4942543>

SOKAK KÖPEKLERİ SALDIRMIŞTI

**2 YAŞINDAKİ DAVUT
HAYATINI KAYBETTİ**

gorungehber.com

Sokak köpekleri 6 çocuğa saldırdı

ACI HABER GELDİ

Başiboş Köpe... · 26 Nis 20

Ben Davut Sana.

Arkadaşlarımla evimin önünde oynuyordum. Başiboş köpeklerin saldırısına uğradım. Hastanede 11. günün sonunda öldüm. Evet öldüm, hem de 2 yaşındayken. Dün ufacık bedenim kara toprağa girdi. Beni, yaralanan 5 arkadaşımı ve acılı ailemi UNUTMA...

#DavutSanaİçinAdalet

#DavutSanaİçinAdalet

Başiboş Köpe... · 25 Nis 20

Şanlıurfa Viranşehir'de başiboş köpeklerce ısırılan 6 evladımızdan #DavutSana 11 gündür verdiği yaşam mücadelesini kaybetti. Sokakta başiboş köpek olmasın, çocuklarımız köpeklerce ısırılmasın. Sesimizi, acımızı duyun! #DavutSanaİçinAdalet #KöpeksizSokaklarıİstiyoruz #KöpekSorunu

- **Majid Yahyakhani**

29 Mart 2012 Ankara Eryaman'da sabah sporu için parka çıkan 60 yaşındaki İran asıllı Majid Yahyakhani köpekler tarafından öldürüldü.

<https://t24.com.tr/haber/ankarada-sokak-kopekleri-bir-kisiyi-oldurdu,200579>

30 Mart 2012 13:05

Ankara Eryaman'da sabah yürüyüşe çıkan İranlı Majid Yahyakhani sokak köpeklerinin saldırması sonucu hayatını kaybetti.

Dün spor için sabah 08.00'de evinden ayrılan İranlı Majid Yahyakhani, sokak köpeklerinin saldırısına uğradı. Saldırı sonrası 60 yaşındaki Majid Yahyakhani hayatını kaybetti.

Yahyakhani'nin eşi Effat Abdi olayı şöyle anlattı:

"Eşim 08.00 sularında yürüyüş için dışarı çıktı. Yarım saat yürüyüp gelecekti. Telefonu yanına almamıştı. Gelmeyince merak ettim, evi bulamadığını düşündüm. 3 saat sonra polisler aradı, adresimizi sordu. Yabancı olduğum için tam bilemediğimizi söyledim. Benim polis merkezine gelmemi istediler. Tarif ettiler, polis merkezine geldim.

Burada eşime sokak köpekleri tarafından saldırıldığını ve Etimesgut Devlet Hastanesi'nde olduğunu öğrendim. Hastaneye gittiğimde eşimin öldüğünü söylediler. Cumhuriyet Savcısı ile birlikte teşhis ettim."

- **Emine Yıldız**

5 Aralık 2019 Manisa'nın Selendi ilçesinde 86 yaşındaki Alzheimer hastası Emine Yıldız'a köpekler saldırarak yüzünü parçaladı. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Hafsa Sultan Hastanesi'nde tedavi altına alınan yaşlı kadın hayatını kaybetti.

<https://www.manisahaberleri.com/asayis/kopek-saldirisina-ugrayan-yasli-kadin-hayatini-kaybetti-h107456.html>

Manisa'da sokak köpeği, yaşlı kadının yüzünü parçaladı

Manisa'nın Selendi ilçesinde sokak köpeği 86 yaşındaki Alzheimer hastası yaşlı kadına saldırarak yüzünü parçaladı. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Hafsa Sultan Hastanesi'nde ameliyata alınan kadın yaşam savaşı veriyor.

Başboş Köpek ... · 13 Eki 21 : Kendini koruyamayan kişiler, başboş köpekler tarafından av olarak seçilebiliyor. Alzheimer'lı Emine Yıldız, Manisa'da kuduz köpek saldırısında yüzü parçalanarak öldü (2019). Bu olaydan bir yıl önce başka bir Alzheimer'lı daha parçalanmıştı (Emine Taştan).

Hatip Sayılğan

8 Ocak 2020 Adana'nın Seyhan ilçesi Yalmanlı Mahallesinde 60 yaşındaki Hatip Sayılğan portakal bahçesini yağmurdan sonra kontrole gittiğinde çok sayıda başboş köpek tarafından saldırıya uğrayarak feci şekilde hayatını kaybetti.

sondakika.com

SonDakika.com

Portakal bahçesine dayısını kontrole giden yeğen, üzerinde 2 köpek olan parçalanmış cesediyle karşılaştı

08.01.2020 22:24

Yağmur yağışı sonrası kontrol amaçlı kendisine ait portakal bahçesine giden şahsı köpekler saldırarak öldürdü. Uzun süre evine dönmeyen adamı kontrole giden yeğeni, portakal bahçesinde dayısının üzerinde 2 köpek gördü. Köpekleri bir şekilde uzaklaştıran yeğen, dayısının parçalanmış cesediyle karşılaştı.

Portakal bahçesine dayısını kontrole giden yeğen, üzerinde 2 köpek olan parçalanmış cesediyle karşılaştı

Portakal bahçesine dayısını kontrole giden yeğen, üzerinde 2 köpek olan parçalanmış cesediyle karşılaştı

<https://www.haberturk.com/adana-haberleri/74647108-adanada-kopek-vahsetiportakal-bahcesini-kontrol-giden-adam-kopeklerin-saldiris-sonucu>

- **Semra Işık**

17 Kasım 2021 2 çocuk annesi 34 yaşındaki Semra Işık Ankara'nın Yenimahalle ilçesinde işe gitmek için servis beklerken 15 köpeğin saldırısına uğrayarak feci şekilde öldürüldü.

Mehmet Ali ÖNEL
@Mehmetali_Onel

Semra Işık, Ankara Yenimahalle'de servis aracını beklerken 15 sokak köpeğinin saldırısına uğradı.

Durumu ağır olan kadının ailesi belediyeye dava açmaya hazırlanıyorlar.

Belediyelerin köpekleri toplama yetkisi yok. Sorun ilgili yasadan kaynaklanıyor.

94,7B görüntülenme • Kimden **Atv Haber**

13:20 • 17 Kas 21 saatinde • **Twitter for Android**

344 Retweet 68 Alıntı Tweetler 938 Beğeni

ODAK HABER

15 sokak köpeği 2 çocuk annesi kadını parçaladı

ABONE OL [Google News](#)

Ankara'da geçtiğimiz haftalarda 15 sokak köpeğinin saldırısına uğrayan 34 yaşındaki Semra Işık hayatını kaybetti. 2 çocuk annesi kadın saldırı sonrasında tanınmaz hale gelmişti.

Seyit Ahmet Sarıtepeci
Tüm Haberler

Ankara'da işe giderken sokak köpeklerinin saldırısına uğrayan Semra Işık'tan acı haber geldi.

Olay geçtiğimiz haftalarda Ankara'nın Yenimahalle ilçesinde yaşandı. Semra Işık işe gitmek için her zaman yaptığı gibi servisini beklemeye başladı. 34 yaşındaki kadına servis beklediği sırada 15 sokak köpeği saldırdı.

YÜZÜ TANINMAZ HALE GELDİ

Talihsiz kadının yüzüne ve vücudunun farklı bölgelerine saldıran köpekler 2 çocuk annesi kadını tanınmaz hale getirdi. Komşuların müdahalesi sonrasında hastaneye kaldırılan kadın 2 ameliyat geçirdi.

Bugün ise Semra Işık'tan acı haber geldi. Yapılan müdahalelere rağmen hayata tutunamayan 2 çocuk annesi kadın yaşamını yitirdi.

<https://www.odakhaber.com/haber/8730141/15-sokak-kopegi-2-cocuk-annesi-kadini-parcaladi>

- **Mahra Melin Pınar**

5 Mart 2022 günü 9 yaşındaki Mahra Melin Pınar sahipsiz başıboş köpeklerden kaçarken kamyonun altında kaldı.

Serik ilçesi, Belek Mahallesi'nde 5 Mart günü saat 10.00 sıralarında kaldırımda yürüyen Mahra Melin Pınar'a, arazide dolaşan başıboş köpekler saldırdı. Kaçmaya çalışırken yola çıkan Mahra'ya, İrfan Yayla'nın kullandığı 07 YBJ 06 plakalı kamyon çarptı. Sağ bacağı kamyonun ön tekerinin altında kalan Mahra yaralandı.

Kaza yerindeki ilk müdahalenin ardından Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne kaldırılan Mahra, 3,5 saatlik ameliyatın ardından yoğun bakıma alındı. Bir gün sonra saat 01.00 sıralarında beyininin sol bölgesinde oluşan kararma nedeniyle ikinci kez ameliyat edilen Mahra'nın parçalanmış sağ bacağı da diz üstünden kesildi. Mahra Melin Pınar, Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ndeki tedavisinin 23'üncü gününde yaşamını yitirdi.

Mahra Melin'in Yasını Tutmak ve Başka Çocukları da Korumak İçin Dernek Kurdular

Mahra Melin Pınar'ın babası Murat Pınar ve annesi Derya Pınar kızlarının başına gelen vahim olayın başka çocukların da başına gelmemesi için GÜSODER "Güvenli Sokaklar ve Yaşam Hakkını Savunma Derneği" adıyla bir dernek kurduklarını açıkladı.

Acılı aile, kızlarının ölümünün 40'ıncı gününde Belek mahallesindeki evlerinin önünde mevlit okuttu. Mevlide, ailenin yakınları ve çok sayıda vatandaş katıldı. Baba Murat Pınar, kızlarını kaybetmenin acısını ilk günkü gibi yaşadıklarını söyledi.

Mahra için mücadelelerine devam ettiklerini söyleyen Pınar, "Benim yaşadığım acıyı başka insanların yaşamaması için elimizden gelen çabayı sarf edip mücadelemizi sürdürüyoruz. Tüm sevenlerimiz bizi yalnız bırakmıyor. Sadece burası değil kızımın mezarını da sürekli ziyaret ediyorlar. Herkese çok teşekkür ederiz. Acımız çok derin" dedi.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Ülkemizde sahipsiz köpek sorunu ciddi bir güvenlik ve sağlık problemi olarak varlığını sürdürmekte ve etkisini giderek artırmaktadır.

İnsanlar açısından Anayasa ile koruma altına alınan sağlık, güvenlik, maddi varlığını koruma, yaşama, çalışma, eğitim, ibadet hakkı gibi insan haklarını tehlikeye atmaktadır.

Ayrıca başıboş sahipsiz köpekler çok ağır sokak koşullarında hayatta kalma mücadelesi verirken kendilerinin, sahipli köpeklerin, kedilerin, evcil-yabani diğer hayvanların ve doğanın zarar görmesine de sebep olmaktadır.

Türkiye’de sahipsiz köpeklerin sayısı hızlı bir şekilde artmaya devam etmekte, bununla paralel olarak köpek saldırıları da büyük artış göstermektedir. Sahipsiz köpek saldırıları nedeniyle ölen kişilerin yakınları veya yaralanan kişiler ilgili belediyeye karşı dava açmakta ve davalarda hizmet kusuru nedeniyle maddi-manevi tazminat kararları verilmektedir. Belediyeler 5199 sayılı Kanun gereği bir şey yapamadıklarını ifade etmekte, ancak problem şiddetini artırmaya devam etmektedir. Sahipsiz köpekler ısırma ya da saldırma nedeniyle doğrudan ya da dolaylı şekilde insanların ve hayvanların ölmelerine, yaralanmalarına, kuduz gibi çeşitli hastalıklar kapmalarına, psikolojik olarak etkilenmelerine, güvenlik sorunlarına, trafik kazalarına neden olmaktadır. Başıboş sahipsiz köpekler halkın korkulu rüyası haline gelmiştir.

Her gün başıboş sokaklarda yaşayan köpeklerin saldırıları sonucu onlarca insan bilhassa çocuklar yaralanmakta, ölmekte ve sakat kalmaktadırlar. *2018 yılı resmi rakamları ile günde 775 kişi büyük çoğunlukla köpek ısırması nedeniyle hastaneye başvurmaktadır. Kuduz vakalarının %99’u enfekte köpeğin ısırmasından kaynaklanmaktadır. Tüm kuduz vakalarının yaklaşık yarısı 15 yaşın altındaki çocuklarda meydana gelmektedir (WHO, 2021).* Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, sahipsiz köpek saldırılarının en büyük mağduru çocuklar olmaktadır.

Ülkemizde toplamda, 10 milyon sahipsiz köpek olduğu tahmin edilmektedir ve bu sayının 10 yıl içerisinde 60 milyona ulaşacağı öngörülmektedir.

1 Ocak- 25 Aralık 2022 tarihleri arasında başıboş köpeklerden kaynaklanan 304 saldırı ve 67 trafik kazası, toplamda 33 vatandaşımızın hayatını kaybettiği kayıtlara geçmiş durumda. Başıboş köpek saldırılarında 6’sı çocuk olmak üzere 13 kişi hayatını kaybederken, 49’u kadın 130’u çocuk olmak üzere toplam 300 insanımız yaralandı. Başıboş köpek kaynaklı trafik kazalarında ise 3’ü çocuk olmak üzere 20 insanımız hayatını kaybederken, 204 insanımız da yaralandı.

Hayvanları Koruma Kanunu ve diğer düzenlemelerde sorumluluk belediyelere verilmiş bulunmaktadır. Ancak sahipsiz köpek sorunu kolluk faaliyetlerinin de kapsamında olan bir sorundur. Kamu düzeninin sağlanması yönündeki düzenlemeler kolluk faaliyetleridir.

Kamu düzeni insanların halka açık yerlerde güvenlik, dirlik ve esenlik, sağlık ve huzur içinde yaşamlarını sürdürmelerinin sağlanması ile korunur.

Kamu düzeninin unsurlarından olan kamu güvenliği ise, insanların halka açık yerlerde can ve mal endişesi duymadan yaşayabilmelerini ve serbestçe hareket edebilmelerini ifade eder. Bir başka ifadeyle kamu güvenliği, insanların can ve mallarına zarar verebilecek tehdit ve tehlikelerin yokluğu anlamına gelmektedir. Bu kapsamda toplumun ortak yaşam alanları olan sokaklar, parklar, alışveriş, istirahat ve eğlence alanları gibi halka açık yerlerde can ve mal endişesi olmaksızın, günün her saatinde özgürce dolaşabilmeleri kamu güvenliği kapsamında bulunmaktadır. Başta çocuklar olmak üzere insanlar, sahipsiz köpeklerin saldırması nedeniyle ölüm, yaralanma, köpeklerin buldukları yerlerde dolaşamama vakaları yüzünden güvenlik kaygısı içerisinde yaşamaktadırlar. Bu nedenle kolluk makamlarının kamu düzeni sağlanması yönündeki faaliyetleri kapsamında, insanların güvenli bir şekilde yaşamalarını temin etmek için belediyelerle başıboş köpek sorunu noktasında iş birliği yapması gerekmektedir.

Sahipsiz köpek sorunu çözülmeli ve insanların yaşama hakkı, güvenlik hakkı, sağlık hakkı, temiz bir çevrede yaşama hakkı, maddi varlığını koruma hakkı gibi kamu düzeninin de gereği olan hakları koruma altına alınmalıdır.

Hayvanları Koruma Kanunu'nun 4/1-g) maddesinde, "Hayvanların korunması ve rahat yaşamlarının sağlanmasında; insanlarla diğer hayvanların hijyen, sağlık ve güvenlikleri de dikkate alınmalıdır." hususu bir ilke olarak belirlenmiştir.

Köpekler doğası gereği bir sürü oluşturunca, belli bir bölgeyi sahiplenince, karnı acıkınca veya kuduz olunca içgüdüsel olarak saldırma moduna geçmektedir. İnsanlar ve diğer hayvanlar onlara bir şey yapmasa bile doğası gereği saldırmaktadırlar. Bu nedenlerle, sahipsiz köpeklerin sokaklardan toplanarak sıhhi ve güvenli ortamlarda barınmaları sağlanmalıdır.

Sahipsiz köpekleri sokaklarda başıboş besleyerek, kısırlaştırarak sorunlar çözülmemektedir. Kaldı ki kısırlaştırılan hayvan sayısı çok azdır. Dolayısıyla başıboş köpek sayısı tehlikeli biçimde hızla artmaktadır.

Ayrıca kediler, koyunlar, keçiler, tavuklar, kazlar, ördekler, atlar gibi hayvanların ve yaban hayvanlarının da köpek saldırılarına maruz kalmadan doğal ortamlarında yaşam haklarının korunması gerekmektedir. Sahipsiz köpeklerin pek çok hayvan türünün neslinin tükenmesine ve tükenme tehdidi altında olmasına neden olduğu ifade edilmektedir.

Anayasaya göre devletin ülkedeki vatandaşların sağlığını korumakla ve can güvenliğini temin etmekle mükellef olduğu tartışmasızdır.

Bu çalışmada ele alınan konunun özü insan yaşamıdır, yani insan haklarıdır.

- **KANUN MADDE DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ**

1- 5199 Sayılı Kanun'un 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası "*Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların en hızlı şekilde yerel yönetimlerce kurulan veya izin verilen hayvan bakımevlerine götürülmesi zorunludur. Bu hayvanların öncelikle söz konusu merkezlerde oluşturulacak müşahede yerlerinde tutulması sağlanır. Müşahede yerlerinde kısırlaştırılan, aşılana ve rehabilite edilen hayvanların kaydedildikten sonra öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.*" hükmü **şağıdaki şekilde değiştirilmelidir:**

"Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların en hızlı şekilde yerel yönetimlerce kurulan veya izin verilen hayvan bakımevlerine götürülmesi zorunludur. Bu hayvanlar bakımevlerinde kısırlaştırılır, aşılanır ve rehabilite edilerek veri tabanına kaydedilir. Sahiplendirme imkânı varsa sahiplendirilir. Sahiplendirilemeyen hayvanlar ise yerel yönetimler veya hayvanları koruma ile ilgili faaliyet gösteren gönüllü kişi ve kuruluşlar tarafından kurulan hayvan bakım yerlerinde bakılır."

Geçici Madde: Bu kanunda ve ilgili mevzuatta bu yönde değişiklik ve düzenlemeler yapılır.

YAŞANABİLİR ŞEHİR PLATFORMU-ANKARA

